

ENGASJERT MUSIKAL: Rockemusikalen «Våre vidder III» har et viktig budskap, skriver IdaLou Larsen.

Politisk rockemusikal

TEATER

Beaivváš Sámi Našunálateáhter gjester Riksscenen med «Våre vidder III» Av Ailo Gaup og Knut Walle Regi og manusbearbeidelse: Nils Gaup Med blant andre Teddy Millmoor, Ingá-Måret Gaup-Juuso, Nils-Henrik Buljo og Cornelia Børnick

MELDING

«Våre vidder III» – en engasjert rockemusikal med et viktig politisk budskap.

Fram til 1. påskedag turnerer Beaivváš Sámi Našunálateáhter med rockemusikalen Våre vidder III, og i forrige uke gjestet de Riksscenen i Oslo. Beaivváš fyller 30 år i år, og i programmet forklarer Veli-Pekka Lethola at i 1981 «dannet en gjeng idealistiske unge mennesker en teatergruppe som de kalte Beaivváš». Med utgangspunkt i Alta-konflikten ville gruppen lage en musikal. Våre vidder ble en suksess, og i 1983 turnerte en bearbejdet versjon over hele Norden. Slik startet Beaivváš Teáhter, og 30 år senere er ny versjon av musikalen, Våre vidder III, blitt teatrets jubileumsforestilling.

Nils Gaup hadde vært koreograf for den første oppsetningen. Denne gangen ble han bedt om å være regissør, «et tilbud han bare måtte si ja til», forklarer han i programmet. I samarbeid med Knut Walle som skrev den opprinnelige musikalen sammen med Ailo Gaup, har Nils Gaup modernisert og aktualisert handlingen. Den dreier seg fremdeles om konfliktene mellom samer og miljøaktivister på den ene siden, og statens interesser på den andre, men nå kjemper samene mot de mektige bedriftene som vil ha tilgang til viddas naturressurser, og dermed frata reindriften verdifulle beitearealer. Forestillingens Aslak (Teddy Millmoor) mener at det vil være god butikk å selge beiteretten, selv om det innebærer at han må slakte

reinsflokken sin, noe Ellen, kjæresten hans (Ingá-Måret Gaup-Juuso), hans gamle venn Mons (Nils-Henrik Buljo) og Solveig (Cornelia Børnick), en engasjert miljøforkjemper sørfra, reagerer sterkt på. Våre vidder er både fortellingen om hvordan Mons standhaftig motarbeider de som vil industrialisere vidda, og om hvordan Aslak ender med å skifte standpunkt, og slutte seg til den verdensomspennende kampen mot alle de som vil utplyndre jorda.

I disse fire sentrale rollene gjør skuespillerne en fin jobb, og samspillet er godt mellom dem og resten av ensemblet som stadig veksler mellom å være reineiere, politifolk, anleggsarbeidere og pubgjester. Sangnumrene får dyktig akkompagnement av de fire musikerne, og integreres fint i handlingen. Musikken spenner for øvrig vidt, og veksler med hell mellom mer moderne rock og roligere toner som bringer tankene hen på den mer tradisjonelle samiske folkemusikken. Sammen med Åge Gaups enkle scenografi skaper Øystein Heitmanns lyssetting et stemningsfullt scenebilde, og det visuelle styrkes gjennom Linn Henriksens elegante variasjoner over samiske folkedraktar – for eksempel hos de to Stella Polaris-danserne.

Regissør Nils Gaup driver effektivt historien fram gjennom en rekke virkningsfulle scener, og tilfører musikalen uventet, men velkommen, politisk kraft når han i sluttscenens appellende videoer både utvider og allmenngjør det politiske perspektivet, og budskapet. Programmet har trykt opp Klassekampens overskrift fra 25. juni 1981, «samisk drama med happy end». For så vidt har også årets utgave en lykkelig slutt: De unge kjærestene får hverandre. Men i selve sluttscenen føres de bort i et politihelikopter, og det er høyst uvisst om miljøaktivistene overhodet har en sjans til å vinne kampen mot de rike og mektige forretningsinteressene. Men det er et viktig politisk spørsmål, og det er kjempeslett å se en reflektert musikal som ikke nøler med å engasjere seg politisk.

IdaLou Larsen
tultra@klassekampen.no

Litterater i Moss tatt litteraturhus-saken i egne hender.

Et hus i Moss

Helt uavhengig av offentlig støtte og kreative arkitekter, har et helt nytt litteraturhus sett dagens lys i Moss.

KULTUR

Av Olav Brostrup Müller (tekst) og Tom Henning Bratlie (foto)

– For meg var det å komme til Moss som å komme til en kulturell ørken, forteller Jonny Halberg, som flyttet til området for ti år siden.

– Det var lokalrevyen, og en og annen konsert nå og da. Men nå ..., sier forfatteren, og slår ut med armene.

– Nå ...

I skyggen av Litteraturhusdebatt i Bergen og Oslo,

har et helt eget litteraturhus reist seg i Moss – litt tilfeldig, egentlig. Initiativtakerne Martin Sørhaug, Trine Gzyl og Mari Kolsrud Hustoft lette i utgangspunktet ikke etter noe annet enn et lokalt boklager og atelier, men da de til slutt kom over den gamle møllebygningen i Henrik Greners gate 12, like nedenfor biblioteket, falt brikkene plutselig på plass; bokhandel, utstillingslokaler, atelier, kontor-plasser – det var dette de vil-

Spol noen år fram i tid, og vi står her – i House of Foundation i Moss – i det som ifølge Forfatterforeningen har blitt en av Norges fem beste bokhandlere. I etasjen over er ti kunstnere og forfattere i ferd med å flytte inn på hvert sitt kontor, og i siderommet er en utstilling med den danske kunstneren Christian Yde Frostholt rigget opp.

Til sammen 600 kvadratmeter har de å boltre seg på, med tilgang på mer i tredje

etasje når den dagen kommer. Men foreløpig er det helt andre arbeidsoppgaver å gå løs på i det gamle bygget.

– Da det var på det kaldeste i vinter, var det vel seks-sju grader her inne, sier Mari Kolsrud Hustoft, som har bakgrunn som grafisk designer.

– Enda kaldere, sier Jonny Halberg, og leter etter kaffe.

– Men vi har fått installert den der, Hustoft og peker på en stor vedovn i enden av lo-kalet, omgitt av bøker.

Varm velkomst

Foreløpig er det flere som har fått opp varmen for tiltaket: Det lokale regionkontoret til NHO omtaler House of Foundation som «svært viktig for kreative næringer og nettverksbaserte kunnskapsbedrifter» i byen, mens kommunen (med litt færre ord) står på sidelinjen og applauderer ivrig. Pengestøtte er det derimot dårligere med; kommunen har ikke penger, og kulturlivet står ikke først i køen, uansett.

FÅR SKRYT: Bokhandelen i huset er kåret til en av Norges 5 beste. Men brorparten av salget foregår fortsatt på nett.